

Handelsflåten

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

innsats i krigen

Av oberstløytnant

Eystein Fjærli

I «Dagbladet» av tirsdag 3. januar har Harry Lindstrøm endel korreksjoner og supplement til mine merker av Hans Fredrik Dahls anmeldelser av «Nordmenn under Hitlers fane».

Det er riktig at jeg utelot Handelsflåten i sammenligningen av innsatsen hos frontkjemperne og de norske styrker i Storbritannia. Dette gjorde jeg fordi jeg fant det riktig å ta med bare det som gikk under betegnelsen «stridende styrker». Det var altså verken noen for-glemmelse eller bevisst neglisjering av Handelsflåten innsats. Vi vet jo alle at det var

Handelsflåten som representerte Norges virkelige betydningstulle krigsinnsats. Uten Den norske Handelsflåtes innsats, ville krigen vært tapt for Storbritannia før USA kom med i krigen. Eller sagt på en annen måte: Tyskland ville ha vunnet krigen hadde det ikke vært for Den norske Handelsflåte. Den fraktet bl. a. over 40% av all olje (bensin) de allierte brukte. I alt fraktet den 155 mill. tonn last og reddet 4000—5000 mennesker fra å drukne. Det kostet 708 norske skip og 734 norske sjøfolk livet. Og det er ganske riktig at de vilkår de gjorde sin innsats under antagelig var verre enn det frontsoldatene opplevde.

10. 1. 78.

Hvem kjempet mest?

Av Hans Fredrik Dahl

Neste gang oberstløytnant Fjærli rykker ut med beriktigelser i pressen, bør han ta brillene på. Han skriver (28.12) at jeg i min anmeldelse av Svein Blindheims bok sier det var like mange frontkjemper ved østfronten som det var frivillige i Storbritannia under krigen, «at de to styrker talte like mange mann». Men dette står slett ikke i anmeldelsen, tvert i mot gjenga jeg tallene slik: 7000 frontkjemper i alt mot 15 000 i alliert tjeneste.

Fjærli skriver videre, og nå for egen regning, at tapene var like store blant nordmenn i alliert tjeneste som de var blant frontkjemperne. For å få til et slikt resultat regner han tapsprosenten blant de allierte etter først å ha trukket fra alle som ikke kom i kamp, mens frontkjempernes prosent regnes av det totale antall som sto i uniform, frontsøstre i Røde Kors medregnet. Hva enn hensikten er med slike krum-spring: statistikk blir det ikke. Og det kan da ikke være nødvendig å drive ren ideologi nå lenger for å redusere frontkjemperfe-nomenet?

Fædmlandsrennen

Okkupantens rett

De tyske dommer som ble avsagt mot befolkningen i Norge i årene fra 10. juni 1940 til 8. mai 1945 var godkjent på forhånd av Norge under på Haager-konvensjonen etter ordre fra kong Haakon. I Haagerkonvensjonen står det skrevet at det er kun okkupanten som har lov å lage lover og forordninger.

Vennesla, 2/3 1978
Frontkjemper Anfin Gunder
Johanessen Asland

Frontkjemper og

norske styrker 110154

NR. 15, 18. 1. 78

I et par innlegg har herr ~~Stor~~ Nilsson og Hans Fredrik Dahl kommentert mine kommentarer til Dahls anmeldelse av Svein Blindheims bok: «Nordmenn under Hitlers fane».

De to herrers kommentarer går ut på følgen-de:

1. Begge setter spørsmålsteget ved mine tall over egne tap/tap påført motstanderen, når det gjelder de norske styrker i Storbritannia.

2. Nilsson mener det riktige er å sammenlig-ne avdeling for avdeling, og velger selv et norskdominert SS-kompani i forhold til «Com-mandos»-kompaniet: SS-kompaniet hadde alle, unntatt en drept/såret, mens «Commandos» bare hadde 1/3 part drept/såret i løpet av omtrent samme tidsrom.

3. Dahl bebreider meg at jeg forsøker å for-minske frontkjempernes (norske SS-styrker) stridsinnsats nå 20 år etter.

Av oberstløytnant E. Fjærli

MINE (SISTE) KOMMENTARER:

1. Det er riktig at tallene for begge parter varie-rer med de forskjellige kilder. Det gjør en nøy-aktig sammenlikning av tap vanskelig.

Men uansett hvilke kilder man nytter, kom-mer man til det resultat at tapene var prosentv-is større hos styrkene i Storbritannia.

M.h.t. tap påført motstanderen, savnes ek-sakte opplysninger angående frontkjemperne (norske SS-styrker). Om Den kgl. Norske Mari-ne og Flyvåpene er det beviselig at de påførte motstanderen meget større tap enn de selv hadde (Flyvåpene opptil 5—6 ganger så store).

2. Skal man sammenligne avdeling for avde-ling, vil det kunne trekkes frem skvadronper-sonell for Flyvåpene fra visse tidspunkt hvor nesten alle ble drept/såret (men altså samtidig påført tyskerne 5—6 ganger egne tap).

I noen av Marinens skip som ble senket, om-kom alle. I svært mange av Handelsmarinens skip som ble senket, omkom alle.

3. Det har ikke vært min mening å «formin-ske» frontkjempernes stridsinnsats. Jeg vet bl.-a. fra tyske kilder at den var meget god.

Jeg vet ikke noe eksempel på at frontkjem-perne (norsk SS) deltok i de tyske SS-styrkers grusomheter mot sivilbefolkningen i Sovjet. Det er jeg glad for. Det var synd at så mange kjekke ungdommer, ble forledet til å kjempe på nazis-mens side.

Det var ikke meg som begynte denne sam-menlikning, det gjorde Blindheim og H.F. Dahl, og da ved en grotesk misinformasjon. Hadde de innskrrevet seg til kun å omtale frontkjem-perne (norske SS-styrker), ville jeg aldri ha kommentert deres utgytelsler.

Krigshistorie i NRK

Hr. redaktør:

Krigsretene er åpenbart, for mange, blitt fjern historie, som man bare har et visst overflatis-k kjennskap til. I en reportasje av en dansk bok om okkupasjons-tiden omtalte NRKs mann i en sending 23. januar Terboven som «øverstkommanderende i Norge», og som «denne offiserens». Terbo-ven var ikke i Norge som offiser eller øverstkommanderende, men som tysk rikskommissar, med den høyeste administrativt og politiske myndighet. Øverstkommanderen-de var derimot generaloberst von Falkenhors. Han ble 20. oktober 1944 avløst av Rendtlie.

Anton Øistad, Ha.nar.

Fra Hitlers fane til «Kongens klær»

Når oberstløytnant Fjærli i et innlegg (18/1) om Svein Blindheims «Nordmenn under Hitlers fa-ne» igjen absolutt vil ha det til at tapsprosen-ten til nordmennene hos britene var større så er den ting å si at små tap viser større dyk-tighet og tilpassingsevne i krig. Alle tall fra Øst-fronten er etter forholdene gunstige for nord-mennene, og SS-divisjon Vikings Kommander-F. Steiner sa at de (nordmennene) i strid utvik-let en nærmest total instinktsikkerhet, noe som

gjorde dem tilbøyelig til å vise uvant lett-sindighet med egen persons sikkerhet. Når Fjær-lis tall for hæren virker ugunstige er det ingen grunn til å kommentere det. Flaks, ulaks og til-fældigheter — det viktigste ofte — fremgår ikke av tall. Viljen var vel lik på begge sider. Fjærli sammenlikner med flyvåpen og marine som gjorde 90 % av innsatsen i vest. Han ser helt bort fra at Blindheim bare skriver om folk i hæravdelinger, med stridsinnsats fra i skipa-

truljer i Nord til en panserdivisjon nede i Kau-kasus, med kamperaring av alle typer, nær-kamp, stillingskrig, paradeslag o.s.v. Det er klar at dette var en helt annen form for kamp

Av Andreas Nilsson

dommen de med best relevant erfaring, man kopierte tegningene til tegneren Wigfors fra Østfronten. Tegningene ble gitt i pressen; men da så en ikke den velkjente kampdrakten til Watten-SS, nå hadde frontkjemperne truk-ke til «Kongens klær».

Og det lot hæren dem gjøre før Blindheim skrev sitt bidrag til saga om lille Norges store Krig.

Med dette anser vi denne debatt avsluttet.

Orsettly 3/1/78) red.